

Klic TRIGLAVA

Leto III.

1. avgusta 1950.

Štev. 50.

50 številka „Klic TRIGLAVA“

S prihodom slovenskih beguncev v Veliko Britanijo je bil dan predpostavljeno za pisano slovensko besedo v tej deželi, za pisano svobodno izražanje slovenske misli, protikomunistične misli slovenskega begunca, ki je bila dotlej zatirana na razne načine v begunskih taboriščih na kontinentu. Za zatirana predvsem zato, ker so bili protikomunistični begunci politična nadloga zapadnim - komunističnim zaveznikom, ki so jih v tem iz šovinističnih nagibov podpirali Italijani in Avstrijci, me katerimi so se naši begunci po sili razmer nahajali.

Po drugi strani so bili taboriščni časopisi tudi prečesto izraz "vladujoče" grupe beguncev, ki je imela v zakupu taboriščno upravo in s tem tudi monopol nad ustvarjalnim delom pripadnikov taborišča. Izjeme med begunskimi taborišči so v tem oziru bile zelo zelo redke. O svobodnem slovenskem tisku, dokler smo se nahajali po taboriščih, je bilo torej težko govoriti.

Šele z ukinitvijo večine taborišč in razselitvijo večine beguncev v dežele preko morja se je pričela nova doba slovenskega tiska. Odtlej se kaže odn. se pričanja kazati lice slovenske emigracije v svoji pravi luči. In ta razvoj še ni končan. Zlasti ne tam, kjer vzbuja pojav "vladujočih" časopisov še vedno sveti strah celo med mislečimi opozicionalnimi begunci, katerih mišljenje se na ta način istoveti z mišljenjem "vladujočega" časopisja.

"Klic Triglava" si ni nadel nikakega posebnega podnaslova in ko je bil pred nekaj meseci kritiziran celo glede omembe, da je nekakšen "organ", je opustil tudi ta sicer nespecifični privesek. Noben podnaslov ne more izpremeniti zaključka, ki si ga napravi čitatelj pod vtisom vsebine nekega časopisa. "Klic Triglava" se ne smatra za glasilo slovenske emigracije v Vel. Britaniji, čeprav je edini slovenski časopis v tej deželi, ker ga za to ni nihče pooblastil. Daje pa svoj prostor na razpolago vsakemu protikomunističnemu Slovencu, da se v mejah možnosti časopisa razpiše na resen in dostojen način po mili volji o najpoljubnejšem predmetu.

S tem namenom in v cilju posredovati poleg informacij tudi mišljenje Slovencev med Slovenci in med drugimi prijatelji našega naroda, je 15. avgusta 1948 izšla prva številka "Klica Triglava" v uredništvu in tehniki članov Konzorcija, ki so v to svrho stavili na razpolago ves svoj prosti čas po delu v rudniku, tovarni in na polju. Brezplačno delo urednikov, piscev, tehnikov in upravnikov je najmočnejša vez in obenem zagotovilo, da bo KT mogel nadaljevati po poti, ki ji je zvesto sledil že dve polni leti. Uprava tudi upa, da bo sedanja tehnična kriza glede tiskanja kmalu odstranjena in da bomo spet dobili KT v taki obliki, kot ga po vsebini zasluži.

Ob priliki tega prvega skromnega jubileja izhajanja "Klica Triglava" se Konzorcij toplo zahvaljuje vsem, ki so v kakršnikoli obliki pomagali listu in upa, da mu bodo še nadalje ostali zvesti in naklonjeni.-

PRED OBČNIM ZBOROM SLOV. DRUŠTVA

Prve dneve avgusta se bomo sestali člani Slovenskega društva v Vel. Britaniji na svojem prvem rednem občnem zboru. Ob tej priliki bomo poslušali poročilo društvenega odbora, razpravljali bomo o njem in slednjič izvolili za naslednje leto novi društveni odbor.

Vsi oni, ki jim je dobrobit Slovenskega društva in tudi dobrobit vseh Slovencev v Veliki Britaniji pri srcu, zadevo s tem občnim zborom vzamejo prav resno. Zanje ni to neka formalnost, ki jo narekujejo pravila in običaj. Niti ne samo prilika, da se srečajo s starimi znanci in prijatelji in z njimi pokramljajo. To bi bilo tudi lepo, vendar ne bi bilo dovolj.

Občni zbor predstavlja mejnik med dvema dobama: mejnik med preteklostjo z uspehi in neuspehi ter bodočnostjo z novimi načrti in lepimi nadami. Občni zbor pomenja sedanost, ki skrbno gleda nazaj in vedro zre naprej.

Društveni odbor bo pred zborovalci podal poročilo o izvršenem delu. Pokazal bo rezultate, ki jih je dosegel; prikazal bo sedanje društveno stanje; omenjal bo svoje načrte, ki jih je imel, pa jih ni izvršil in ob tem navedel vzroke ter poiskal napake, ki so bile storjene; nakazal bo misli za bodoče, ki jih kaže upoštevati, ko bo novi društveni odbor začel z delom.

Zborovalci bodo razpravljali ob odborovem poročilu. Ocenili bodo izvršeno delo in ugotovili, ali je bilo zadostno ali pa ga je bilo premalo. Premotri bomo društveno stanje in izrekli svojo sodbo: da je dobro ali slabo. Vkolikor že sam društveni odbor v svojem poročilu ne bo nakazal vzrokov za slabo stanje odn. podal dokazov za dobro stanje, bodo to morali ugotoviti zborovalci. Dalje bodo zborovalci upoštevali nasvete, ki jih je društveni odbor dobil od društvenega sveta in dognali bodo, v koliko je društveni odbor te nasvete upošteval in jih izvedel. In če jih ni v zadostni meri, bodo zborovalci spet iskali hibe in napake dosedanjega dela, iskali težave in jih tudi upoštevali, če so bile stvarne. Slednjič bo mogoče iz celotne razprave poiskati neke smernice, napotila za bodoči, novi društveni odbor in jih na občnem zboru kot take tudi potrditi, da jih bodo novi odborniki upoštevali.

Ko bo razprava končana in ko bomo zborovalci čuli revizijsko poročilo nadzornega odbora, bomo izrekli svojo končno sodbo: ali bomo društveni odbor pohvalili, ali mu bomo izrekli samo razrešnico ali pa mu tudi to odklonili in določili nadaljni postopek.

Ko bo tako stari društveni odbor zaključil svojo enoletno delovno dobo, bomo začeli izbirati nove odbornike, ki naj društvo vodijo naslednje leto. Če bomo modri in če nam bodo koristili društva in vseh Slovencev v Veliki Britaniji prva zapoved in prva dolžnost, bomo postavili ob strani vse pomisleke in predsodke, ki ne spadajo na občni zbor kulturnega in socialnega društva. Pustili bomo ob strani politične razlike, pozabili bomo morebitne osebne spore in antipatije; gledali bomo, da izberemo poštene, delavne in sposobne ljudi, takšne odbornike, ki bodo s polno odgovornostjo, voljo ter tudi veseljem vodili naše društvo v naslednjem letu. Odbornike, ki se bodo žrtvovali za obče korist, ki se bodo postavili v službo Slovencev in slovenstva v Vel. Britaniji. Take ljudi izbirajmo, takim dajmo svoje zaupanje in drugo leto bomo na drugem občnem zboru zadovoljni, da smo prav volili in dobro ukrenili.

Pa še tole: ko bomo presojali delo dosedanjega odbora, bodimo tudi pravični. Upoštevajmo, da niso to plačani uradniki, od katerih more človek mnogo več zahtevati. Upoštevajmo, da so svoj prosti čas, skopi prosti čas, žrtvovali za društvo. Upoštevajmo vse mogoče težave, na katere bi niti letel slejkoprej vsak od nas, če bi bil na njihovem mestu. Toda na tehtnico vzemimo tudi drugo stran: ko odborniki prevzemajo svoje položaje, mo

rejo in morajo težave vnaprej predvideti; s častjo morajo nujno družiti tudi odgovornost in delo, sicer se bo vsak potegoval za časti, pri tem pa ne bo hotel sam ničesar doprinesti in žrtvovati. To so vedeli/izvoljeni od borniki lansko leto in to bodo vedeli letošnji novo-izvoljeni odborniki. Torej ne bodimo pristranski, upoštevajmo obe strani, skušajmo razumeti te žave, toda tudi upoštevajmo smisel, cilje in naloge našega društva, ki bo uspevalo le ob delavnih in sposobnih ter odgovornih odbornikih.

In pri vsem tem bodimo poštene tudi napram sebi samim: ali smo izpolnili osnovne dolžnosti do društva, ali smo podpirali dosedanji društveni odbor. Kajti brez podpore in dobre volje članov, ne more uspeti nobeno društvo ob še tako dobrih odbornikih!

S P O R A Z U M A - N I !

/poročilo našega dopisnika/

London, sredi julija.- Vaš dopisnik je poučen z merodajnega mesta, da je definitivno odpovedan se stane slovenskih, hrvatskih in srbskih političnih zastopnikov, ki naj bi razpravljali o medsebojnem, jugoslovanskem, sporazumu. Ta vest je prišla precej iznenada, saj se je še v mesecu juniju predvidevalo in računalo, da se bo sestanek vršil v jeseni.

Vendar je značilno, da je se stane bil že dvakrat, sedaj dokončno preložen. Merodajni zapadni faktorji so namreč svoj čas pokrenili to akcijo in povabili, žal brez nekega primerne in dobrega sistema, vrsto jugoslovanskih političnih osebnosti na medsebojni razgovor, z namenom, da se ustanovi jugoslovanski državni svet. Ob tem in po tem povabilu so seveda začeli z intervencijami razni zakulisni faktorji, da vključijo v razgovore še svoje mišljence. Tako je kmalu nastala nemo goča situacija, ki je bila še po slabšana z odklonitvijo prof. S. Jovanovića, predsednika londonskega JNO-ja, da se udeleži razgovorov, češ da so na razgovore povabljeni faktorji brez nekega primerne sistema. Stvar je bila zato odložena na jesen. Medtem pa so se zakulisne borbe seveda nadaljevale, vmes so prišle intrige, tudi mednarodna situacija se je v zvezi s korejskimi dogodki poslabšala in domnevajo, da je tudi Tito protestiral proti ameriškim poskusom. Tako je bila celotna zadeva definitivno odložena z motivacijo, da "mnogi novi razlogi zahtevajo, da se vsa zadeva po-

novno preštudira in da so novi elementi vstopili v mednarodno situacijo, ki narekuje odložitev razgovorov, ki so bili v načrtu".

V tukajšnjih emigrantskih krogih so bili občutki ob tej vesti deljeni: eni so namreč obžalovali odložitev, ki da je prav gotovo imela svoj osnovni razlog predvsem v naši begunski nezrelosti, da bi se sami zmenili in dogovorili, s kom bo kdo razpravljal; drugi pa so se veselili, da je do tega prišlo in da bodo mogli še naprej ne moteno delovati in forsirati svoje osebnosti in sebične interese brez ozira na to, kaj je bila splošna želja in kaj so želeli tudi zapadni prijatelji.

OBČNI ZBOR SLOVENSKEGA DRUŠTVA V VELIKI BRITANiji

se bo vršil v nedeljo 6. avgusta ob 10.30 dopoldne v dvorani Beechwood /Sisters Convent School/ v Rochdale-u, Nr. Manchester, Lancs. Podrobnosti najdete v okrožnicah.

ISTOTAM SE BO VRŠIL OBČNI ZBOR Kluba Slovenskih Visokošolcev v Veliki Britaniji. Ura bo določena sporazumno na licu mesta.

V NEDELJO 6. AVGUSTA VSI NA PONOVLJEV
TEV "DIVJEGA LOVCA" V ROCHDALE !!

Gdč. VIDA ZABAVNIK

upravnica "Socialnega Sklada 29. oktobra" in blagajničarka Slovenskega društva opozarja na svoj izpremenjeni naslov, ki se glasi kot že nekoč: 11, Haslemere Gardens, Finchley, London N.3.- Darujte za "Socialni Sklad 29. oktobra"!!!

SLOVENSKI SPORAZUM

Že večkrat smo v našem listu poskušali na lep način dopovedati, da je treba aktivizirati Slovenski narodni odbor. Spočetka je veljal izgovor, da še ni čas. Tega izgovora ni več, odkar smo čuli veselo besedo: "Narodno politično delo je potrebno, skrajno potrebno." /Dr. Krek v "Sloveniji" 20. aprila 1950./

Pa vendar, dasi izgovora res ni več, Slovenski narodni odbor še zdaj naj ni aktiviziran. Naj nam bo dovoljeno pri tem ponovno opozoriti: pred pogoj, da bo Slovenski narodni odbor mogel delati je, da se usposobi za aktivno delo. Popolnoma razumemo, da sedanji narodni odbor ne more dosti storiti, ker je pač teritorialno razbit, ker se večina njegovih članov nahaja v Južni Ameriki in ker so nekateri člani pač že v letih in sami ne zmorejo vsega posla, ki bi ga naj vršil narodni odbor.

Zato bi razumljivo vsakdo pričakoval, da bo Slovenski narodni odbor pač tako postopal, da bo upošteval razmere, v katerih živi, da bo pritegnil k delu vse razpoložljive sile, ki so mu na razpolago. V našem listu smo že ugotovili, da so praktično najboljše uporabljive predvsem moči v se vernih deželah, ne da bi pri tem seveda odklanjali sodelovanje vseh ostalih delavoljnih Slovencev drugod.

Nedavno smo v našem uvodniku pokazali pota, kako je mogoče doseči so delovanje čim več Slovencev pri tem narodno-političnem delu. Vemo, da je bilo naše pisanje /uvodnik v KT 2. junija t.l./ sprejeto v slovenski emigraciji z velikim zanimanjem, vendar merodajni faktorji doslej še niso nič podvzeli, da bi skušali predloge uresničiti. In vendar je jasno, da bomo kolikor mogoče uspeli le, če bomo združili sile, sredstva in zmožnosti.

Ponovno povdarjamo: ni modro pozivati k neki slogi, ne da bi pri tem tudi tisti, ki poziva, sam kaj storil, da do sloge pride. Sloga ni stvar enega partnerja, ne, saj bi to bila gola uklonitev, prisiljena stvar ki nikdar ni dobra, še manj pa prinese dobrih in trajnih uspehov. Sloga je stvar dveh ali več partnerjev, je sporazum med dvema ali več gledanji.

In še: mlada, nova generacija je preveč živo doživljala razpad predvojne Jugoslavije, je preveč osebno občutila posledice medvojnih let in okupacije in zlasti revolucije ter je preveč vztrajno in uporno iskala vzrokov za vse to, vzrokov, ki so posredno ali neposredno vodili v stanje, v katerem živimo danes, v katerem živi ves svet. Treba je zato upoštevati spremembo položaja, upoštevati prilike, duhovni razvoj, novega duha in novih faktorjev, ki so odločilno vplivali ne samo na naš narod v do movini, ne samo na nas begunce, ampak v splošnem na razvoj in izgled vse ga sveta za bodočnost.

To se nam zdi odločilna in najkritičnejša točka, pri kateri se mora sedanji Slovenski narodni odbor zamisliti, pri kateri mora stvarno oceniti situacijo in svojo pozicijo in pri čemer mora temeljito prelomiti s preteklostjo in graditi vse na novo, pa naj bo to v načelih, mentaliteti, tak tiki in praksi, da bo postal zares dorasel novim nalogam, novemu času, novim razmeram in novim pogojem dela.

Zato smo trdno uverjeni, da bo to dosegel le, če bo opustil preživele poglede na preteklost, če bo stvarnosti pogledal v oči, če bo pripravil moder sporazum z novimi silami in tako postal ne le naroden odbor po svoji sestavi ampak predvsem naroden po svoji miselnosti, ciljih in delu.

-----0000000000-----

Kot poroča "Svobodna Slovenija", je naša operna pevka ga. FRANKA GOLOBOVA dosegla s svojim nastopom 5. junija v enem največjih in najelitnejših gledališč Odeón v Buenos Airesu v Argentini prodoren umetniški uspeh.

Koncert je obsegal skladbe Bacha, Mozarta, Verdija, Schuberta, Bordi na, Škerjanca itd. Ga. GOLOBOVA je vse skladbe odpela v originalnem jeziku in na koncu dodala tudi slovensko "Ko ptičica sem pevala".

DRUGO LETO - DOMA !/Naš dopisnik poroča/

U.S.A... sredi julija. Ob priliki srbskega narodnega praznika Vidov dan se je tudi letos 3. julija vršil v Chicagu kongres Srbske Narodne Odbrane, na katerega je bil povabljen tudi kralj Peter, glavni govorniki pa so bili gg. S. Drašković, K. Fotić in M. Žujović.

Zdi se mi primerno poudariti, da je v svojem govoru kralj Peter izjavil, da bodo zbrani Srbi praznovali prihodnji Vidov dan v Beogradu. Razumljivo je, da so te besede vplivale na prisotne kar najboljše in da so se kongresniki razšli v nadi, za eno leto seveda - da drugo leto kongresa v Chicagu več ne bo!

Trezni ljudje se sprašujejo, čemu kralj Peter tako brez vsake odgovornosti in čuta za mero izjavlja ljudsko razpoloženje in obljublja nekaj, kar ni prav nič odvisno od njega in o čemer se niti sa nja ne najodgovornejšim svetovnim državnikom.

NOVE ARETACIJE/naš dopisnik poroča/

Pariz, koncem junija.- Francoska tiskovna agencija ter tuk. časopisje je objavilo komunike jugoslovanskega Ministerstva za notranje zadeve z dne 23. junija, da so jugoslovanski komunistični varnostni organi aretirali grupo 11 emigrantov, ki so prešli s pomočjo dveh avstrijskih državljanov avstrijsko jugoslovansko državno mejo z namenom, da vzpostavijo podtalno organizacijo v Srbiji. Istočasno z grupo 11 oseb so varnostni organi za plenili tudi 15 radiotelegrafskih postaj z rezervnimi deli, 1 fonično radio postajo, 4 avtomatske puške, 18 samokresov, 2 pisalna stroja, 4 fotoaparate, kemična črnila, večjo količino propagandnega materiala, 1,938.583 dinarjev, 966 dolarjev, 256 švicarskih frankov in drugo. Komunike javlja, da so ime novani delovali po nalogu tkzv. - službenega servicea kralja Petra v Parizu ter odporiških centrov v

Zanimivo pa je, da se je tega kongresa udeležil tudi bivši ameriški veleposlanik v Moskvi, g. William Bullitt, ki je s svojo knjigo "Veliki globus" leta 1946 prvi povzročil začetek preokreta v zunanji politiki USA.

V svojem pozdravnem govoru je g. W. Bullitt med drugim tudi opomnil srbske prvake, naj vendar že enkrat omogočijo jugoslovanski državni odbor v emigraciji. Zanimivo je, da je temu naročenemu opozorilu sledil grobni molk.

In spet so se trezni ljudje spraševali: ali moramo res čakati odredbe, da se sporazumemo ali pa nismo sposobni ničesar drugega, razen da smo dobri plačani agenti.

Cleveland.- Guverner države Ohio, Slovenec F. J. LAUSCHE, je bil izvoljen za stalnega predsednika Udruženja guvernerjev ameriških držav.

S tem si je Lausche pridobil velik ugled širom USA in se uvrstil med najodličnejše ameriške može.

Italiji, Avstriji in Grčiji. Komunike dalje pravi, da je bila naloga teh ljudi pripraviti državni udar in prevzem oblasti v odrejenem času ter pripraviti organizacijo podtalnega parlamenta.

Jugoslovanski begunci v Parizu so bili neprijetno presenečeni nad dejstvom, da je bila grupa razen enega zajeta še isti dan, ko so prekoračili državno mejo; enajsti je bil aretiran tri dni kasneje. To dejstvo, ki se je v daljšem razdobju spet ponovilo, daje slutiti, da so bile te odporiške akcije otročje pripravljene ali pa neke prav pri vrhu te akcije - "pušča". Človek se vprašuje, če so potrebne takšne žrtve radi nesolidnosti iniciatorjev.

ALI STE ŽE PORAVNALI NAROČNINO

"K.T." ZA TEKOČE TRIMESEČJE ?

Pazite na novi naslov:

"KLIC TRIGLAVA", Miners Hostel,
Green Lane, Nr. Nuneaton, Warwicks.

TAKO MISLIJO O NAS.../poročilo našega dopisnika/

New York, 11.julija.- Vaš dopisnik je imel te dni zelo zanimiv razgovor z osebo, ki ima ne samo dober vpogled v razmere v današnji Jugoslaviji, ampak poleg tega tudi dokaj dobre stike s številnimi ameriškimi časnikarskimi in tudi političnimi faktorji.

Tema razgovorov je bila, da-li je naša emigracija sposobna za izpolnitev svojih naravnih nalog na podlagi dejstva, da se nahaja v svobodnem svetu in da naj bi zastopala jugoslovanske narode.

Človek se vpraša, v čem sestoji politično delo naše emigracije /delo, o katerem je n.pr. nedavno tako trezno in stvarno pisala pariška "Naša reč". Kakšni so rezultati takšnega dela, kaj se je v teku petih let storilivtem pogledu, da bi svetu prikazali komunistični in Titov problem v pravilni luči ter mu obenem pokazali dobro in solidno pot, ki vodi ne samo k osvoboditvi Jugoslavije ampak predvsem tudi k demokratizaciji političnih razmer, k pomiritvi in konstruktivnemu sodelovanju južnoslovanskih narodov ter k napredni in efektivni ekonomsko-socialni politiki. Tu in tam je bilo čuti po kakšno izjavo nekdanjih jugoslovanskih političnih veljakov, toda to je bilo vse. Kajti ni dovolj samo dokazovati nedemokratičnost Titovega režima, ampak je v isti meri, če ne bolj, treba tudi z osebnim delovanjem, osebniim stremljenjem in osebnimi idejami nuditi garancijo, da bo po Titovem odhodu na teritoriju Jugoslavije zavladal demokratični in napredno socialni red. Kako naj Amerikanci verjamejo še tako vzvišenim in svečanim besedam o svobodi, demokraciji, mednarodnem sodelovanju in socialnih svoboščinah, če pa prav isti ljudje niso ne samo sposobni ampak tudi ne voljni dokazati svojo demokratičnost in svojo naprednost, podrejenost osebnim interesom splošnim, niti v lastnih vrstah, niti ne v pogledu odnošajev s sosednimi emigracijami. To je dokazal razvoj priprav za Jugoslovanski narodni svet, kjer so vodilno vlogo igrale intrige, zakulisno opravljanje, ambicije; videlo se je dovolj jasno, da med jugoslovansko politično go-spodo prevladuje mišljenje, da bo jutri spet zajahala oblast in da jih bo Amerika vrnila kot osvoboditelje in oblastnike na nekdanje položaje.

Na splošno jugoslovanski vodilni ljudje mislijo, da se doma ni nič izpremenilo in da se more staro vrniti preko noči. Nočejo se poglobiti v studij spremenjenih razmer, spremenjenih do temeljev in do absurda. Do vojne in revolucije ne pride radi nekih napak, ampak po zgodovinskih zakonih, po katerih je treba zavzemati položaje mnogo bolj dinamično od revolucije same, da bi bilo mogoče izvršiti nalogo in prevzeti oblast. Tega v emigraciji ni videti!

Nismo še rešili starih problemov, osnovnih problemov, pa se bo jutri mogla emigracija znajti pred novim, težkim problemom: kaj bomo storili, če bo Titova Jugoslavija napadena od satelitov, Amerika pa ji bo dala podporo? Po sedanjih znakih sodeč, bo pasivna rezistenca povsem uničila politični ugled jugoslovanske emigracije v Ameriki, vkolikor ga sploh je, in to enkrat za vedno. Pa skušajte zdaj izvesti neko politično-modro potezo! Ljudje niso za to ne le zreli, ampak tudi ne razpoloženi. S čem naj pri tem tolčemo Tita? S frazami o kontinuiteti Jugoslavije? Z debatami, ali spodamo skupaj? Z vzklikanjem "živio" kralju Petru? Z načrti, kako se bo začelo čiščenje po našem povratku? S programom, da je treba ves socialni in pravni red postaviti na stanje 1941 leta, nato pa se bomo šele menili, kako in kaj?

Jugoslovanska emigracija še zdaj ne uvidi, da je stari svet odmrli, da odmirajo tudi stare ideje in z njimi vsi nosilci teh idej; prihaja čas novih zamisli, ki koristijo bogate nauke preteklih desetletij, ki modro in dalekovidno iščejo poti v bodočnost, ki pa tudi pogumno in odgovorno postavljajo nove temelje novemu svetu. Gorje narodom, ki se ne prebijejo do teh

spoznanj, gorje tudi posameznikom, ki hočejo te narode voditi. A naj bo že kakorkoli: v novem svetu s prerojenimi idejami jim ne bo mesta, če pravočasno in temeljito ne korigirajo svojih pogledov in ne vjamejo stika z onimi, ki modro in odločno korakajo naprej novim in boljšim časom naproti.

-----0000000-----

BOLNE AMBICIJE

Bruselj, koncem julija. Naš dopisnik poroča: Vrnitev kralja Leopolda na belgijski prestol predstavlja vodo na komunistični mlin, čeprav komunisti "uradno" ne posegajo v zadevo. Toda kraljevi pristaši so srečni, da imajo kralja spet med seboj. Komunisti bodo pod plaščem borbe proti kralju aktivnejši in močnejši, kot so kdajkoli popreje bili. Pri tem jim pomaga še dejstvo, da se Belgijci dele na Valonce in Flamence, kar bodo komunisti spretno izkoristili, da med oboje zabijejo kol nesloge in s tem Belgijo notranje gospodarsko in vojaško oslabijo. Na pake voditeljev posameznih političnih strank, ki so v mnogočem koristile komunistom v predvojni Jugoslaviji, se danes ponavljajo v Belgiji. Danes, ko bi morala biti Belgija notranje stabilna in pripravljena na žrtve, ki jih ji narekuje članstvo v Atlantskem Paktu, zlasti pa še z nastalo situacijo po spopadu na Koreji, stoji na pragu nemirov. Kralj se je vrnil v Bruselj v senci bajonetov. Vojaštvo, ki je tvorilo kordon ob poti, je bilo obrnjeno z licem proti ljudstvu na pločnikih. Medtem, ko še prihaja cvetje z vseh strani na kraljev dvor, že pokajo eksplozije v industrijskih predelih in stavke so na vidiku.

Kralja podpira samo katoliška stranka, medtem ko so socialisti in liberalci odklonili sodelovanje in poslušnost. Številni župani so odklonili izvrševati ukaze s kraljevim podpisom. Ako se opozicija ne ukloni in sklone neke vrste sporazum, bo kralju preostala edina pot - nasilje, ako se hoče obdržati na prestolu. Ta pot pa vodi v gotovo revolucijo, ki si jo zaradi bolnih ambicij ene osebe in ekstremne klike okrog nje v tem trenutku gotovo nihče ne želi.

KOLORADSKI HROŠČ

je napravil precej škode na čehoslovaškem krompirju, česar so bili nemudoma krivi ameriški imperialisti. Ameriška vlada je v uradni noti odbila te obtožbe kot napačne in nesmiselne in izjavila, da dvomi, da bi najpoznejšnji hrošč mogel načeti prijateljstvo, ki veže čehoslovaške in ameriške ljudi. Nadalje "se drzne opomniti na bistveno neprikladnost krompirjevega hrošča, da bi bil orodje narodne politike".

BITKA ZA KOREJO

ne gre preveč dobro za sile Združenih Narodov. Komunisti so prodrli na zapadu že do konca polotoka in zavezniške čete se bore na vzhodnem predelu, kjer drže v rokah glavna pristanišča. Vojaško pomoč v četah so ponudile Anglija, Avstralija, Nova Zelandija, Argentina, Brazilija in Turčija ter Holandija.

Nov proračun, ki znaša eno milijardo 222 in pol milijona dolarjev, je odobril ameriški senat z 66:0 in poslanska zbornica s 361:1 glasovi. Ta denar je namenjen članom Atlantskega Pakta in deželam na Daljnem Vzhodu.

RADIO "SVOBODNA EVROPA"

je pričel oddajati sredi julija. Njegove oddaje so namenjene narodom za železno zaveso in ga upravlja Odbor za Svobodno Evropo v Washingtonu. Postaja se nahaja na Bavarskem. Zaenkrat še ni nobenih jugoslovanskih oddaj.

"VELIKO ZAVEZNIŠTVO"

je naslov 3. zvezka Churchillovih spominov iz II. vojne. V njem dvomi, da bi nemška akcija na Balkanu v l. 1941 zakasnila nemške operacije v Rusiji za 5-6 tednov. Pravi, da so Rusi takoj po napadu odn. 6 mesecev kasneje že zahtevali "drugo fronto" in 25-30 divizij, da bi se tolkle proti Nemcem v Rusiji, medtem ko jih je imela Anglija takrat komaj 39 vse skupaj!

BUKAREŠTA.- Pomožni romunski škof v Alba Julia je umrl v komunističnih ječah na posledicah mučenja, star 51 let. Škof Basil Aftenie je bil pomožni škof, ko so komunisti aretirali poslednjega romunskega škofa Aarona Martona v juniju 1949.

PRAGA.- Škof Gojdič in njegov pomočnik škof Hopkov iz Presova sta izginila brez sledu. Oba sta vodila tkz. Katoliško Cerkev Vzhodnega obreda v Podkarpatski Rudiji in nista pristala na združitev z rusko pravoslavno cerkvijo.

Okrog 100 duhovnikov je bilo a-retiranih pred kratkim na Slovaškem. Med njimi škof Karsky, vatikanski administrator v Košicah in škof Lazik, apostolski administrator v Tirnavi.

Nadškof Beran se še vedno nahaja v zaporu.- Za "železno zaveso" se trenutno ne nahaja noben papeški nuncij več.

LONDON.- Skupni posvetovalni odbor, ki ga sestavljajo predstavniki Britanske federacije delodajalcev, Zveze delavskih unij in podržavljenih industrij, je odobril predlog ministertva za delo, da se s 1.januarjem 1951 pričenja postopoma ukinjati omejitve glede zaposlitve evropskih prostovoljnih delavcev, ki so prišli v to deželo po načrtu "Westward Ho" in "Balt Cygnet" in katerih število se ceni na 100.000. Olajšave bodo deležni oni, ki so že delali v Angliji tri leta ali čez.

TRST.- V založbi Del Romano v Perugi /Italija/ je izšel lično opremljen prevod Cankarjevih črtic o materi "La Mamma".

BEOGRAD.- V saborni cerkvi so slovesno ustoličili novega patriarha srbske pravoslavne cerkve Vikentije Prodanova, ki je bil pred vojno tajnik arhierejskega sinoda, od 1947 dalje pa episkop zletovsko-strumiški. Ustoličenju so prisostvovali poleg predstavnikov vlade še veleposlanik Britanije in ameriški odpravnik poslov.

LJUBLJANA.- Devetim popolnim ljublj. gimnazijam se je v letošnjem šolskem letu pridružila še X.gimnazija v Mostah s 740 dijakov in dijakinjami. Letos je maturiralo prvih 18.

LJUBLJANA.- V Jugoslaviji so uvedli nov zakon o delavskih svetih, ki so dodani vodstvu podjetij. Pri tem je spregovoril Tito in dejal: "Ta zakon pomeni, da se upravljanje gospodarskih podjetij prenese iz rok državnih uprave v roke delavcev, četudi se še ne ukinejo vse funkcije države v upravljanju gospodarstva. Novi zakon pa je tudi edinstven /kot je sploh vse edinstveno danes v Titovi Jugoslaviji - op.ur.KT/ v socialistični praksi. V razvoju socialistične demokracije doslej še ni nobena druga socialistična država uresničila takih zahtev delavskega razreda, da delavci sami vodijo podjetja /V Angliji imajo vsa državna podjetja in rušniki svoje delavske svete - op.ur.KT/. Te zahteve tudi ni uresničila Sovjetska zveza v 31 letih od Oktobrske revolucije, kajti tam delavci še danes nimajo nobenega vpliva na vodstvo podjetij, ki so v rokah postavljenih direktorjev."

BEOGRAD.- Začela je izhajati centralna revija "Film" za vse filmsko delovanje v Jugoslaviji. Poleg nekaterih redkih filmov umetniške in kulturne vsebine, izdelujejo že od konca vojne dalje lastne filmske tednike, ki jih je bilo doslej že 224.

LONDON.- Dobivam in čitam partizanske časopise iz Ljubljane in vse se kar cedi od lepote, da sem včasih dvomu o smislu emigracije. Toda evokaj mi piše brat: "Pišeš mi, da se greš včasih malo zavrtet...Pri nas pa že par let ni sedaj ničesar več. V tem pogledu je prav podobno medvojni dobi, ko ni bilo nobenih prireditvev ali plesnih šol. Pa tudi v gostilnah je dolg čas. Čez dan morash imeti srečo, če dobiš kje kakopivo, drugače pa samo sifon in vodo. Vino točijo le zvečer in to le deset minut ali četrto ure. Če že prej nečakaš, ga gotovo ne dobiš. Namestotega se pa forsira delo in delo in zopet delo izven službe v prostem času in to seveda brezplačno in "prostovoljno", če pa ne greš, si pa na seznamu nenaprednih ljudi. Torej toliko o našem novem plesu in zabavi!" - Ur.op.: Prijatelj KT je poslal originalno pismo, ki ga z veseljem ponatiskujemo.